

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра слов'янської філології

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Кафедра слов'янської філології ім. професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“ 15 ” 06 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ СЛАВІСТИКА В ПЕРСОНАЛІЯХ ”

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 філологія
спеціалізація:	слов'янські мови та літератури
факультет:	філологічний

Львів – 2017 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “СЛАВІСТИКА В ПЕРСОНАЛІЯХ” для підготовки
доктора філософії з гуманітарних наук за спеціальністю 035 Філологія, 2017. – 9 с.

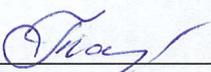
Розробники:

Васильєва Л.П., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри слов'янської філології

Програма затверджена на засіданні кафедри слов'янської філології ім. професора Іларіона
Свенціцького

Протокол № 10 від 10 травня 2017 р.

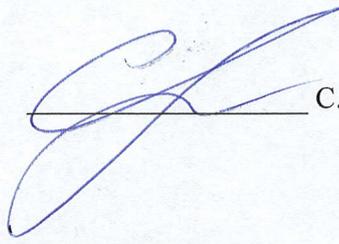
Завідувач кафедри слов'янської філології слов'янської філології
ім. професора Іларіона Свенціцького

 А.Л. Татаренко

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 10 від 31.05.2017р.

Голова Вченої ради філологічного факультету

 С.М. Пилипчук

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
“Славістика в персоналіях”)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <i>03 Гуманітарні науки</i>	<i>Денна форма навчання</i>
Модулів – 2	Спеціальність:	<i>Вибіркова</i>
Блоків змістових модулів – 2	<i>035 Філологія</i>	Рік підготовки – <i>другий</i>
Загальна кількість годин – 90	Спеціалізація:	Семестр – 4
Тижневих годин:	<i>Слов'янські мови та літератури</i>	Лекції – 32 год
аудиторних – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень:	Практичні – 16 год
самостійної роботи – 2,625	<i>доктор філософії</i>	Самостійна робота – 42 год
		Вид контролю – <i>іспит</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить – 1,143.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Славістика в персоналіях” є формування необхідних теоретичних знань і практичних знань і навичок, які дають базові уявлення про розвиток славістичної наукової парадигми через конкретні персоналії та формування системного уявлення про сучасний стан славістичної науки загалом.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Славістика в персоналіях” є: ознайомлення студентів з основоположними теоріями, які стали ключовими векторами розвитку славістичної мовознавчої науки, засвоєння цих знань і уміння застосовувати їх на практиці

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

зміну наукових парадигм, в основі яких були принципи історизму, структуралізму, функціоналізму, а також важливі риси мовознавства кінця ХХ ст., зокрема, антропоцентризм (перенесення дослідження з об'єкта на суб'єкт;

вміти:

аналізувати мовний/літературознавчий матеріал виходячи з принципу антропоцентризму та головних підходів діалектики наукового пізнання, виходячи з досвіду наукових парадигм попередників

Програма навчальної дисципліни “Славістика в персоналіях”

Тема 1. Погляди славістів на слов'янські мови на межі ХVІІІ–ХІХ ст.

Тема 2. Шлоцер, Шафарик, Копітар, Добровський про етнічну належність слов'ян.

Тема 3. Віденська славістична школа.

Тема 4. Й. Копітар та його вплив на формування лінгвістично-політичних концепцій південнослов'янських народів.

Тема 5. Франц Міклошич – зачинатель порівняльних мовознавчих студій.

Тема 6. Франц Міклошич і українці.

Тема 7. В. Ягич і його славістична школа. Наукові видання за редакцією В. Ягича.

Тема 8. Ватрослав Ягич і українська славістика.

Тема 9. Славістичні ідеї представників слов'янського національного відродження.

Тема 10. З історії української славістики: Іван Франко.

Тема 11. З історії української славістики: О.О. Потебня та І.С. Свенціцький.

Тема 12. Сучасна українська лінгвістична сорабістична школа. К.К. Трофимович.

Тема 13. Головні славістичні центри України.

Тема 14. Проблематика наукових вишукувань українських славістів-мовознавців.

Тема 15. Польська, словацька, німецька, чеська славістика останніх десятиріч.

Тема 16. Сучасна південнослов'янська славістика.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		пр	лаб	сп	
МОДУЛЬ 1					
1	Погляди славистів на слов'янські мови на межі XVIII–XIX ст.	2	1	–	3
2	Шлоцер, Шафарик, Копітар, Добровський про етнічну належність слов'ян.	2	1	–	3
3	Віденська славистична школа	2	1	–	3
4	Й. Копітар та його вплив на формування лінгвістично-політичних концепцій південнослов'янських народів.	2	1	–	3
5	Франц Міклошич – зачинатель порівняльних мовознавчих студій.	2	1	–	3
6	Франц Міклошич і українці	2	1	–	3
7	В. Ягич і його славистична школа. Наукові видання за редакцією В. Ягича.	2	1	–	3
8	Ватрослав Ягич і українська славістика.	2	1	-	3
МОДУЛЬ 2					
9	Славистичні ідеї представників слов'янського національного відродження	2	1	-	3
10	З історії української славістики: Іван Франко	2	1	-	3
11	З історії української славістики: О.О. Потебня та І.С. Свенціцький	2	1	-	3
12	Сучасна українська лінгвістична сорабістична школа. К.К. Трофимович	2	1	-	2
13	Головні славистичні центри України.	2	1	-	3
14	Проблематика наукових вишукувань українських славистів-мовознавців	2	1	-	3
15	Польська, словацька, німецька, чеська славістика останніх десятиріч	2	1	-	2
16	Сучасна південнослов'янська славістика.	2	1	-	2
	ВСЬОГО	32	16	–	42

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
1	Славістична школа Ватрослава Ягича	2
2	Мовознавчі зацікавлення Івана Франка	2
3	Львівська Потебніана	2
4	Сучасна львівська сорабістика: спадкоємність, тематика, персоналії	2
МОДУЛЬ 2		
5	Польська славістична школа. Персоналії.	2
6	Міжслов'янські культурні взаємини	2
7	Контакти славістів. Міжнародні славістичні наукові форми.	2
8	Проблематика мовознавчих славістичних досліджень країн Європи і глобалізаційні процеси.	2

6. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:

а) *словесні* – лекція, пояснення, бесіда;

б) *наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу таблицями, схемами та графіками;

в) *практичні* – виконання практичних робіт, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання нових знань, перевірки певних наукових гіпотез на рівні досліджень, узагальнень та аналізу та формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень.

На практичних заняттях розглядаються історико-культурні та мовознавчі проблеми, аспіранти вчаться застосовувати набуті знання на практиці, робити наукові узагальнення.

7. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Контроль знань здійснюється за результатами іспиту.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90–100	5	відмінно
B	81–89	4	дуже добре
C	71–80		добре
D	61–70	3	задовільно
E	51–60		достатньо

8. Рекомендована література

Базова

Підручники:

1. Семенов О.М. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник / Олена Семенов. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 190 с.
2. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології. Підручник. / В.В. Лучик. – Київ: ВЦ «Академія». 2008. – 344 с.
3. Методологические проблемы истории славистики. / ред. С. Б. Бернштейн, В. А. Дьяков, В. И. Злыднев, Д. Ф. Марков, А. С. Мьльников. – Москва: Наука, 1978. – 340 с.

Інша література

1. Багалій Д. Погляди О. О. Потебні на ролю нацмови в утворенні культури / Д. Багалій // Записки Харківського інституту народної освіти. – 1928. – Т. 3. – С. 5–6.
2. Васильєва Л., Кріль М. Франц Міклошич і українці // Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture. Metode in zvrsti. Ljubljana, 2003. S.399-409.
3. Васильєва Л. Jagićeva slavistička škola u Ukrajini // Između dviju domovina. Zbornik Milorada Nikčevića / ur. Milica Lukić, Josip Sablić. Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera, 2011. S. 599-615
4. Vasiljeva Lj. Vatroslav Jagić i slavistička problematika u znanstvenom radu Ivana Franka // Zbornik o Vatroslavu Jagiću. Zagreb, 2007. –S.265-280.
5. Vasiljeva Lj. Jagićeva slavistička škola u Ukrajini // Između dviju domovina. Zbornik Milorada Nikčevića / ur. Milica Lukić, Josip Sablić. Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera, 2011. S. 599-619.
6. Васильєва Л. П. Сорабістична спадщина професора Костянтина Трофимовича (до 90-річчя від дня народження // Мовознавство. – 2012 – №6. – С.79-87.
7. Вільчинський Ю. М. Олександр Потебня як філософ / Юрій Михайлович Вільчинський. – Львів : ЛДУ, 1995. – 128 с.

- 8.Грещук В. Роль Івана Франка у формуванні єдиної української літературної мови / Василь Грещук // Вісник Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Чис. 2. - Івано-Франківськ : [б. в.], 2007. - С. 29-37.
- 9.Гумецька Л. Л. Іларіон Семенович Свенціцький // Мовознавство. — 1976 —№4. С.76-84.
- 10.Закревська Я. В. Свенціцький Іларіон Семенович // Енциклопедія «Українська мова». — Київ, 200
- 11.Кізлик О. Д., Луцик Ф. Я. І.С. Свенціцький. Короткий бібліографічний покажчик. — Київ, 1956
- 12.Корнієнко Н.П. Іван Франко – мовознавець // Жовтень. – 1956. – № 9.– С.74.
- 13.Кривенко М. Марія Свенціцька. Спогади / Записки Львівської наукової бібліотеки ім.. В. Стефаника/ НАН України. ЛНБ ім.. В. Стефаника. – Львів, 2006. – Випуск 14. – С. 454 – 489.
- 14.Панько Т.І. Мова і нація в естетичній концепції І.Франка. – Львів, 1992. – С.7.
- 15.Сербенська О. Мовна комунікація: практика і теоретичні засади Івана Франка // Записки наукового товариства ім. Шевченка. – Том ССXLVI. – Львів, 2003. – С.321.
16. Соціологічна думка в Україні : [навч. посібник] / [М. В. Захарченко, В. Ф. Бурлачук, М. О. Молчанов та ін.]. – К. : Заповіт, 1996. – 424 с.
17. Чехович К. Олександр Потебня: український мислитель-лінгвіст / К. Чехович. – Варшава, 1931. – 185 с.

Допоміжна

Праці Є. Копітара

1. *Kopitar J. Dobrowský: Slovanka. Prag, 1814 // Barth. Kopitars kleinere Schriften. – Wien, 1857. – S.272–287.*
2. *Kopitar J. Servien oder Serbien? // Barth. Kopitars kleinere Schriften. – Wien, 1857. – S.56–57.*
3. *Kopitar J. Grammatik der Slavischen Sprache in Krain, Karnten und Steyermark. Pretisak. – Laibach, 1808. – 516 s.*

Праці Ф Міклошича

1. *Lexicon linguae Slovenicae veteris dialecti.— Vindobonae, 1850 («Словник давніх діалектів словенської мови) (лат.)*
2. *Vergleichende Grammatik der slavischen Sprachen. 1. Lautenlehre, Wien 1852 (1879); Stammbildungslehre, Wien 1875. 3. Wortbildungslehre, Wien 1876 4. Syntx, Wien 1868–1874 («Порівняльна граматики слов'янських мов», головна праця Міклошича (нім.)*
3. *Vergleichende Formenlehre der slavischen Sprachen.— Wien, 1856 Порівняльна морфологія слов'янських мов», праця. Яка отримала премію Вольні (нім.)*
4. *Die Sprache der Bulgaren in Siebenbrgen // DAWW 8, 1856, S. 105–146 («Мова болгар Трасильванії») (нім.)*
5. *Die Bildung der slavischen Personennamen, 1860 Структура слов'янських імен») (нім.)*
6. *Lexicon Palaeuslovenico-graeco-latinum, Vindobonae 1862 — 65 (нім.)*
7. *Die Legende vom hl. Cyrillus, Wien 1870 (нім.)*
8. *Geschichte der Lautbezeichnung im Bulgarischen.— Wien, 1883 (нім.)*
9. *Monumenta Serbica Spectantia Historiam Serbiae, Bosniae, Ragusii, 1858 «Сербські пам'ятки про історію Сербії, Боснії, Дубровника» (лат.)*
10. *Etymologisches Wrterbuch der slavischen Sprachen.— Wien, 1886 (нім.)*
11. *Über die Mundarten und Wanderungen der Zigeuner Europas, 12 частин.— 1872 — 80 (нім)*
12. *Lexicon linguae Slovenicae veteris dialecti, Vindobonae 1850 («Словник давніх діалектів словенської мови»)*

Праці В. Ягича

1. *Jagić V. Naziv “bosanski” // Bošnjak. List za politiku, pouku i zabavu. – 1886. – Br.29. 16. jul. – S.1.*
2. *Jagić V. Izabrani kraći spisi / Uredio i članke sa stranih jezika preveo Mihovil Kombol. – Zagreb: Matica hrvatska, 1948. – S.485–491.*
3. *Jagić V. Spomeni mojega života. T.2. – Beograd, 1934. – 177 s.*

Праці І. Франка

1. Франко І. Слов'янська взаємність в розуміння Яна Коллара і тепер // Франко І. Зібрання творів: У 50-ти т. – Т.29. – Київ, 1981.
2. Франко І. Українська пісня в Сербії // Франко І. Зібрання творів. – Т. 32. – С.17–18.
3. Франко І. Етимологія і фонетика в южноруській літературі // Зібрання творів. – Т.29. – С.154. 184;
4. Франко І. Платон Кулаковский. Начало русской школы у сербов в XVIII в. Очерки по истории русского влияния южнославянские литературы // Франко І. Зібрання творів. – Т.29. – С.197–198.
5. Франко І. Хуторна поезія П.А.Куліша // Франко І. Зібрання творів. – Т.26. – С.166.
6. Франко І. Поступ славістики у Віденському університеті // Франко І. Зібр. Творів. Т.31. С.7-10 Життя і слово, 1897. Т. 6. Кн.. 1. С. 81-84).
7. Франко І. Archiv... і нова зміна в його редакції // *Літературно-науковий вісник*. Львів, 1909. Т.47. Кн.. 7. С.101-111.
8. Франко І. Листи // Франко І. Зібрання творів. – Т.49-50.

Праці І.С. Свенціцького

1. Бучацьке євангеліє XIII ст. (1911)
2. Основи науки про мову українську (1918)
3. Мова Галицько-Волинського літопису (1949)
4. Опис рукописів народного дому з колекції А. Петрушевича (т.1-3, 1906—1911)
5. Початки книгопечатання на землях України (1924)
6. Смоленська грамота 1229 р. у світлі дослідів чергування напівголосних і голосних у слов'янських мовах XIX—XX ст. // Питання слов'янського мовознавства. Кн.3. — Львів, 1955. — С. 114—122;
7. Західноукраїнські грамоти XIV-XV ст. // Питання українського мовознавства. Кн. 2. — С. 3—27 та ін.

Праці О.О. Потебні

1. *Потебня А. А.* Мысль и языкъ. 5-е изд. – Харьковъ, 1926. – С. 178–205.
2. *Потебня А. А.* Рец. на зб. Головацький Я. “Народные песни Галицкой и Угорской Руси // Отчетъ о 22-омъ присужденіи наградъ гр. Уварова. – С. Пб., 1880. – С. 64–152.
3. Потебня О. Естетика і поетика слова: збірник / Упоряд., вступ. ст., приміт. І. В. Іваньо, А. І. Колодної; Пер. А. Колодної. — К.: Мистецтво, 1985. — 302 с.
4. Потебня О. Думка й мова (фрагменти): Слово Знак Дискурс Антологія світової літературно-критичної думки XX ст, за редакцією Марії Зубрицької — Львів, 1996 — ст.23
5. Потебня Олександр. Про купальські вогні та споріднені з ними уявлення / Фольклористичні зошити 2008, Випуск 11. — Інститут культурної антропології, Пер. В. Давидюк. — С. 167—188.